

Visieplan Wonen Plus Welzijn SCHAGEN

2014-2017

Inhoudsopgave:

	Blz.
Inleiding	3
Hoofdstuk 1. Overheidsontwikkelingen	4
1.1 De overheid	4
1.2 Integrale visie op Wonen Welzijn Zorg	5
1.3 Visie van Wonen Plus Welzijn op de overheidsontwikkelingen	5
Hoofdstuk 2 Gemeente Schagen	7
Hoofdstuk 3. Wonen Plus Welzijn Schagen– de welzijnspartner	9
3.1 Missie	9
3.2 Visie en kernwaarden	9
3.3 Doelgroep	10
3.4 Nieuwe accenten in het welzijnswerk	11
3.5 Speerpunten en basisfuncties 2014-2017	11
Basisfunctie 1 Samenkracht	12
Basisfunctie 2 Welzijn Op Maat	13
Basisfunctie 3. Activiteiten en ontmoeting	15
Basisfunctie 4. Participatie, vrijwilligerswerk en mantelzorg	15
Basisfunctie 5. Kennis en detachering	17
Hoofdstuk 4. De bedrijfsvoering van Wonen Plus Welzijn	19
4.1 Flexibel en doelbewust	19
4.2 Maatschappelijk rendement	20
4.3 Financiële paragraaf en contract met de gemeente Schagen	20
4.4 Tot slot	21

Visieplan Wonen Plus Welzijn SCHAGEN 2014-2017 concept

Inleiding

In dit visieplan zetten wij onze koers op hoofdlijnen uit voor de nieuwe gemeente voor de komende vier jaar. In de huidige turbulente tijd is vier jaar een mooie periode om vooruit te kijken. We nemen u graag mee in onze plannen en werkzaamheden voor de komende jaren. Wonen Plus Welzijn is in haar huidige vorm een betrekkelijk jonge organisatie in een sterk veranderde omgeving. Meedoen en richting geven aan de beweging om ons heen ervaren we als een uitdaging. Afgelopen jaren hebben ons geleerd dat we kunnen veranderen, ombuigen, ombouwen, loslaten en vertrouwen.

De maatschappelijke ontwikkelingen vragen om nieuwe antwoorden. Het zal onder andere gaan over burgerkracht, verantwoordelijkheid nemen, bezuinigingen, meer met minder, los laten wat vertrouwd was en samen zoeken naar nieuwe antwoorden en oplossingen.

Wonen Plus Welzijn (lees verder ook WPW) wil staan voor Welzijn Nieuwe Stijl en voor het versterken van burgerkracht. Voor preventie en laagdrempelige ondersteuning en hulp op ieders levensgebied. Belangrijk is daarbij dat we dichtbij, in de buurt en op tijd beschikbaar zijn voor ieder mens, die dit (tijdelijk) nodig heeft. We willen ons in het bijzonder richten op de versterking van de eigen kracht van mensen en het meer benutten van de potentie van samenkracht van mensen. Doelgericht dus, met alles wat daarbij hoort: herbezinning op ons huidige dienstenaanbod, aanjagen van initiatieven in plaats van zelf doen (nog) meer inzet van vrijwilligers en samenwerken om het welzijns- en vrijwilligerswerk te koppelen aan wonen, onderwijs, zorg en werk. Maatwerk is ons motto!

Dit visieplan bevat een aantal onderleggers, namelijk de overheidsontwikkelingen, maar ook de strategische visie voor het sociaal domein en het uitvoeringsplan Wonen, Welzijn en Zorg, het visiedocument van de gemeente HSZ (december 2011) en het coalitieakkoord CDA, VVD en PvdA (december 2012).

In dit visieplan worden de hoofdlijnen van beleid geschetst. Per jaar verschijnt een prestatieschema waarin beschreven staat wat WPW wil bereiken, hoe ze dat doet en welke resultaten men mag verwachten. De jaarplannen worden per jaar afgestemd met de beleidskaders van de gemeente. Samen met deze jaarplannen vormt dit visieplan een compleet en concreet beeld van wat WPW voor ogen heeft en te doen staat de komende jaren.

Dit visieplan is als volgt opgebouwd, in hoofdstuk 1 worden de overheidsontwikkelingen in het kort geschetst, met als laatste paragraaf hoe WPW tegen de ontwikkelingen aankijkt. In hoofdstuk 2. wordt in het kort de bevolkingssamenstelling en een aantal kenmerken van de gemeente Schagen geschetst. In hoofdstuk 3 wordt de organisatie van WPW gepresenteerd met een uitleg van haar diensten. In hoofdstuk 4 wordt tenslotte met de paragraaf bedrijfsvoering van WPW dit visieplan afgesloten.

Hoofdstuk 1. Overheidsontwikkelingen

Hieronder schetsen wij een aantal landelijke overheidsontwikkelingen die gevolgen hebben voor het lokale welzijnsbeleid. We sluiten af met de visie van WPW hierop.

1.1 De overheid

De overheid trekt zich steeds meer terug. Burgers worden steeds meer verantwoordelijk gesteld voor hun eigen leven. Die tendens is enerzijds uit noodzaak geboren: het huidige niveau van zorg is in de toekomst niet meer betaalbaar. Vooral de vergrijzing van de bevolking noopt de overheid tot scherpere keuzes en een terugkerende beweging. Anderzijds vloeit die terugtrekkende beweging ook voort uit de steeds sterkere behoefte van mensen om zelf keuzes te maken en daar past een andere overheid bij: een overheid die meer op afstand staat en mensen de ruimte geeft. Burgers zijn zelf aan zet.

Op lokaal niveau vertaalt deze terugtrekkende overheid zich in eerste instantie vooral in bezuinigingen: op het WMO-budget. Tegelijkertijd krijgen de gemeente Schagen grotere verantwoordelijkheid en daarmee ook meer ruimte om integraal beleid te voeren. Met de overheveling van de extramurale begeleiding vanuit de AWBZ naar de WMO kan de gemeente Schagen voor een bredere en grotere klantengroep de welzijnsdiensten inkopen. Daarbij komt ook nog de nieuwe Participatiewet, één wet die de Wet werk en bijstand, Wet sociale werkvoorziening en een deel van de Wajong samenvoegt. Deze wet staat voor bevordering van re-integratie voor bijstandsgerechtigden, en mensen met een lichamelijke, psychische of verstandelijke beperking. De nieuwe wet vervangt het wetsvoorstel Werken naar Vermogen en moet op 1 januari 2015 ingaan, maar moet inhoudelijk nog worden uitgewerkt.

De decentralisatie van de jeugdzorg naar de gemeente is een andere ontwikkeling. De provinciale jeugdzorg, jeugdbescherming en jeugdreclassering, jeugd-GGZ (zorgverzekeringswet) en de zorg voor licht verstandelijke gehandicapte jeugd (AWBZ) worden overgeheveld naar de gemeente. Samen met de tijdelijke regeling Centra voor Jeugd en Gezin komt er één financiering en een nieuw wettelijk kader voor al deze vormen van ondersteuning en hulp aan kinderen en hun opvoeders.

Naast de grote decentralisatieoperaties vanuit het rijk is er de provinciale sociale agenda. Binnen de thema's WMO, wonen, zorg en voorzieningen, alsmede het thema vitaal platteland. In de regionale agenda vertaalt zich dat in:

- Versterking vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning (WMO)
- Nieuw zorgconcept (Wonen, Zorg en voorzieningen)
- De houdbaarheid van professionele welzijnsvoorzieningen (Vitaal Platteland)

Voor WPW zijn de keuzes die de gemeente Schagen met de regionale sociale agenda heeft gemaakt en die zij heeft verwoord in het concept Uitvoeringsprogramma WWZ gemeente Schagen (mei 2012), een belangrijk gegeven bij het bepalen van haar koers. De beoogde maatschappelijke effecten van de transitie zijn:

- Meer zelfredzaamheid
- Meer participatie
- Meer gezonde ontwikkeling en leefomgeving
- Het borgen van ondersteuning en bescherming voor wie dat echt nodig heeft.

De decentralisatie van de functie begeleiding uit de AWBZ naar de WMO gaat naar alle waarschijnlijkheid 1 januari 2014 in. De zorgvoorziening Extramurale begeleiding wordt vanuit de AWBZ overgeheveld naar de WMO. Het gaat om mensen met een matige tot zware beperkingen en over ambulante begeleiding zoals woonbegeleiding en thuisbegeleiding maar ook de ambulante groepsbegeleiding, zoals de dagbesteding voor mensen met een verstandelijke beperking en dagopvang voor ouderen.

Een belangrijk nieuw uitgangspunt is dat het bieden van begeleiding geen doel op zich is maar een middel om de zelfredzaamheid en participatie te vergroten.

Een andere ontwikkeling is het schrappen van de zogeheten zorgzwaartepakketten (zzp) 1,2 en 3 uit de AWBZ per 1 januari 2013 jl. Mensen die relatief lichte verzorgingshuiszorg nodig hebben krijgen vanaf heden geen indicatie meer voor verblijf in een verpleeghuis. Daarvoor wordt nu aangeklopt bij het WMO-loket van de gemeente. Verder is er sprake dat de zzp's 4,5, en 6 per 1 januari 2014 komen te vervallen, en ook de daaropvolgende zzp's staan ter discussie.

1.2 Integrale visie op Wonen Welzijn Zorg

De visie ten aanzien van Wonen Welzijn Zorg (WWZ) is voor de gemeente Schagen:

Streven dat de burger zo lang mogelijk zelfstandig kan wonen, leven en participeren in de samenleving door middel van een stelsel van vraaggerichte voorzieningen, indien mogelijk in de eigen omgeving.

De gemeente Schagen wil ondersteuning bieden om dit zelfstandig leven, door het ontwikkelen van aanvullende voorzieningen, mogelijk te maken. Dit betekent dat het beleid integraal tot stand moet komen met diverse woon-, welzijn en zorg organisaties. Het uitvoeringsprogramma Wonen, Welzijn Zorg (WWZ 2012-2016) is opgesteld om de afstemming van voorzieningen en de samenhang hierin zo optimaal mogelijk te maken voor de doelgroepen. WPW is bij meerdere deelprojecten van het uitvoeringsprogramma WWZ betrokken.

Zij werkt al een aantal jaren integraal: maar ze gaat nog meer dan voorheen verbindingen aan met andere leefgebieden zoals zorg, arbeid en wonen. WPW werkt in steeds grotere mate samen met andere organisaties, zoals woningbouwverenigingen, zorginstellingen etc. De integrale aanpak krijgt het gemakkelijkste vorm op een kleine schaal, de wijk, het dorp. De schaal waarop mensen elkaar kennen.

1.3 Visie van Wonen Plus Welzijn op de overheidsontwikkelingen

De overheid geeft aan dat zij de decentralisaties ook wil gebruiken om een andere invulling aan de lokale bestuurlijke verantwoordelijkheid te geven. De overheid kan minder zorg overnemen van burgers en zij zoekt naar hulpvormen die wel ondersteunend zijn, maar niet overnemen. Het zelf oplossend vermogen (compensatiebeginsel) en de eigen verantwoordelijkheid van burgers (eigen kracht) wordt meer aangesproken. WPW herkent deze beweging en onderschrijft het, maar wil tegelijkertijd bewaken dat er voldoende hulp en zorg is voor wie het niet zelf kan of redt. Juist de meest kwetsbare mensen in onze samenleving (zwaar gehandicapten, chronisch zieken) ontbreekt het aan vermogen, de kracht of omstandigheden (geen netwerk) om eigenstandig of met behulp van de directe omgeving, hun eigen leefsituatie te veranderen. WPW wil samen met de gemeente Schagen en samenwerkingspartijen zorgen dat er een goed vangnet voor zorg, inkomen en wonen geborgd blijft voor de meest kwetsbaren in de samenleving.

WPW onderstreept dat onze samenleving op zoek is naar duurzame antwoorden, nieuwe verbanden en naar versterking van de gemeenschapszin. Wij willen actief werken aan de vormgeving van een nieuw concept in de gemeente Schagen. Wij zijn van mening dat er (nog) veel meer winst te halen is voor onze cliënten, als wij de hulpvragen nog eerder en nog dichterbij oppakken en meer laten aansluiten bij het gewone leven. Daarbij spelen preventieve activiteiten een grote rol. Het ondersteunen van het gewone leven en maximaal aansluiten bij het leven van alle dag, leidt tot *ontzorgen*.

WPW gaat actief aan de slag met het onderwerp 'organiseren van wederkerigheid en maatschappelijke ondersteuning'. Zo willen wij een bijdrage te leveren aan het activeren van mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en zowel hen als de maatschappij positief te versterken door hen in staat te stellen maatschappelijk actief te zijn middels een nuttige bijdrage aan onze maatschappij.

Wij zouden graag zien dat sociale cohesie groeit en mensen meer verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf, maar ook voor hun omgeving. We geloven in de kracht van de burger. Tegelijkertijd zien we dat het (over)leven van alle dag voor een groep burgers zwaar is, zij zijn daardoor niet in staat om ook nog eens te investeren in de eigen omgeving.

WPW wil er graag zijn voor bijvoorbeeld eenzame ouderen, mensen die de weg zoeken in onze maatschappij, mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking, kortom kwetsbare groepen en burgers. Ook deze mensen horen erbij, en hebben een hand nodig, soms lang en soms kort.

<p>WPW Schagen met haar 500 vrijwilligers staat achter het motto 'voor en met elkaar'. We zijn bereid zaken los te laten, zaken over te laten/dragen aan betrokken dorp- en wijkbewoners. Wij zijn ook bereid onze expertise en deskundigheid aan te wenden om het eigen initiatief te versterken en te ondersteunen.</p>

Hoofdstuk 2. Gemeente Schagen

Per 1 januari 2013 fuseerden de buurgemeenten Harenkarspel, Schagen en Zijpe. De nieuwe gemeente Schagen heeft 46.436 inwoners en 25 kernen.

De missie van de gemeente Schagen op het sociale vlak (geciteerd uit HSZ visiedocument dec. 2011):

“De gemeente Schagen wordt gekenmerkt door diversiteit, betrokkenheid en sociale cohesie in haar kernen. De gemeente is een verzameling van stad, strand, platteland en kleine afzonderlijke dorpen. Het sleutelwoord daarbij is sociale betrokkenheid. De gemeente Schagen zet in op verdere ontwikkeling met kwaliteit en krachtenbundeling. Zo kunnen nieuwe kansen worden gecreëerd en kunnen bestaande unieke kenmerken van de gemeente zoals diversiteit, betrokkenheid en sociale cohesie in haar kernen worden behouden”.

De 25 kleine kernen, met elk zijn eigen afzonderlijke kenmerken, zijn gemeenschappen met een sterke sociale cohesie met eigen (bijpassende) voorzieningenniveaus. Van een cultuur waar mensen er voor elkaar zijn doordat vele families elkaar al generaties lang kennen en de zorg voor de naaste (vaak) onder de gewoonten en gebruiken valt. Door het stimuleren van samenwerking tussen en met organisaties uit de verschillende kernen bevordert de gemeente een hoger zorgniveau. Zelfredzaamheid staat ook hierbij centraal. De sociale cohesie en de gevarieerde samenstelling van de bevolking worden als belangrijke waarden gezien. In de gemeente zijn diverse dorpsraden en wijkpanels actief.

De stad Schagen vervult, door het brede aanbod van voorzieningen, een regiofunctie. De veelzijdige centrumfunctie uit zich in sport- en activiteitenvoorzieningen, cultuuruitingen, historisch centrum, en uiteenlopende horecagelegenheden.

De onderverdeling in leeftijd volgens de GGD- 46.436 inwoners:

Leeftijd	Aantal inwoners	Aantal procent
0- 4 jaar	2.038	4,4
4-12 jaar	4.658	10,0
12-19 jaar	4.143	8,9
19-65 jaar	28.030	60,4
65 jaar en ouder	7.540	16,2

	Aantal inwoners	Aantal procent
Man	23.201	50
Vrouw	23.208	50

Woonsituatie	Aantal inwoners	Aantal procent
Zelfstandig	45.932	98,9
Instelling	477	1,1

Eenzaamheid	Leeftijd	Aantal inwoners	Aantal procent
Matig eenzaam	19-65 jaar	8.024	27,8
	65 jaar en ouder	2.144	29,8

(Zeer) ernstig eenzaam	19-65 jaar	1.823	6.3
	65 jaar en ouder	495	6.9

Bijna 12.500 inwoners voelen zich matig of ernstig eenzaam van alle inwoners van 19 jaar en ouder in de gemeente Schagen voelt 35% zich eenzaam; 28% matig en 6,4% (zeer) ernstig eenzaam: het gaat om bijna 12.500 mensen. Van de inwoners van 19-65 jaar in de gemeente Schagen voelt 34% zich eenzaam (Noord-Holland Noord 36%); onder inwoners ouder dan 65 jaar is dit 37% (Noord-Holland Noord 38%).

Eenzaamheid is het ervaren verschil tussen de sociale contacten die iemand wenst en de sociale contacten die iemand heeft. Het kan leiden tot depressie en suïcide. Ook hebben eenzame mensen vaak een ongezondere leefstijl. Met name voor de groep 66-85 en 86 en ouder wordt de eenzaamheid komende jaren veel groter.

Eenzaamheid is een groot maatschappelijk probleem en treft veel Nederlanders direct in hun welzijn. Het is een zeer ingrijpend fenomeen: eenzaamheid houdt in dat er misschien wel niemand is waarop je terug kunt vallen of iets mee kunt delen. Met name de individualisering heeft grote gevolgen voor de sociale leefwereld van mensen. De mens is steeds meer op zichzelf gericht, terwijl sociale verbanden van kerk, buurt, familie, werk etc. aan betekenis hebben verloren.

Eindconclusies van het onderzoek: Coalitie Erbij – Nationale coalitie tegen eenzaamheid

- Eén op de drie Nederlanders is eenzaam
- Dat treft oudere en jongere mensen
- De helft van de ondervraagden wil wel bekennen dat men in het verleden eenzaam was
- Soms houdt eenzaamheid van de medemens iemand bezig
- maar men wil amper praten of nadenken over eigen eenzaamheid in de toekomst
- De bereidheid om te helpen eenzaamheid in de samenleving op te lossen is klein

(Dit onderzoek is in oktober en november 2008 uitgevoerd door TNS / NIPO onder 1001 respondenten via internet.)

Dementie behoort tot de ziekten met de grootste ziektelast, hoge zorgkosten en heeft vaak veel gevolgen voor mensen in de omgeving. Het risico op dementie neemt sterk toe met de leeftijd. Dementie in Noord-Holland-Noord per gemeente

Jaar	2010 aantal	2010 %	2020 aantal	2020 %	2030 aantal	2030 %
Kop van Noord-Holland	2263	100 %	2948	130 %	3996	177 %
Schagen	267	100 %	381	143 %	519	194 %
Harenkarspel	179	100 %	236	132 %	327	183 %
Zijpe	171	100 %	251	147 %	349	204 %

· Meer dan 70% van de mensen met dementie woont thuis. Naar verwachting zal dit percentage de komende jaren nog oplopen.

· 82% van de mantelzorgers die zorgen voor iemand met dementie is overbelast, of loopt een groot risico op overbelasting.

· Tegenover de toename van dementie staat een afname van de beroepsbevolking. In 2010 zijn er nog 55 potentiële werkkenden per dementiepatiënt. In 2050 zijn dat er naar verwachting 27.

(Bron: Dementie Monitor, Platform Dementie Noord-Holland Noord, mei 2011)

Hoofdstuk 3. Wonen Plus Welzijn Schagen– de welzijnspartner

Wonen Plus Welzijn is een van oorsprong en fundament Schager organisatie, in 2007 ontstaan uit een fusie tussen Stichting Welzijn Ouderen Schagen (SWOS) en Stichting WonenPlus Kop NH. Op 1 januari 2013 heeft Stichting Welzijn Ouderen Harenkarspel zich bij WPW aangesloten. Ook de zes Graag Gedaans vallen als verschillende werkgroepen onder WPW. Per 1 januari 2013 valt eveneens de educatieve organisatie de Noordkop onder de paraplu van WPW.

Naast WPW Schagen zijn er nog twee werkeenheden, nl. WPW Hollands Kroon en WPW Langedijk. Onze medewerkers vormen het hart van de organisatie en bepalen samen met de vrijwilligers de kwaliteit van ons werk. Voor de gemeente Schagen zijn circa 500 vrijwilligers actief. 4,9 fte betaalde medewerkers ondersteunen en begeleiden de vrijwilligers en worden ingezet voor de complexe problematiek en vraagstukken. Gemiddeld is de vrijwilliger 5 uur per week actief.

WPW is een professionele, maatschappelijke onderneming die werkt aan de kwaliteit van leven van mensen, het welzijn van mensen.

3.1 Missie

Wonen Plus Welzijn wil het welzijn bevorderen van mensen, met bijzondere aandacht voor mensen die in een kwetsbare positie zitten of daarin dreigen terecht te komen. Wij willen stimuleren dat burgers de regie en grip op hun eigen leven houden, dat zij meetellen en er bij blijven horen en hun bijdrage leveren aan de samenleving.

Wonen Plus Welzijn wil de eigen kracht van mensen aanspreken zodat zij maatschappelijk meedoen en zelfredzaam zijn. Wij richten ons daarbij in het bijzonder op mensen die, al dan niet tijdelijk, in een kwetsbare positie verkeren of het risico lopen daarin terecht te komen.

3.2 Visie en kernwaarden

- Wonen Plus Welzijn benut en versterkt de eigen kracht van burgers
- Wonen Plus Welzijn stimuleert en ondersteunt dat mensen zich voor elkaar inzetten
- Wonen Plus Welzijn is bij welzijnsvraagstukken een vanzelfsprekende partner in de keten
- Wonen Plus Welzijn stelt met haar diensten het beroep op zorg uit
- Wonen Plus Welzijn biedt vraaggerichte laagdrempelige ondersteuning aan mensen in een kwetsbare positie en spoort hen actief op
- Wonen Plus Welzijn is het kennis-en ondersteuningscentrum voor vrijwilligers en mantelzorgers
- Wonen Plus Welzijn levert kwaliteit zowel door de medewerkers als vrijwilligers.

Wij hanteren in ons handelen de volgende kernwaarden: lokaal, betrouwbaar, flexibel, laagdrempelig, professioneel, preventief, actief en betrokken.

3.3 Doelgroep

Wonen Plus Welzijn werkt op dit moment voor en met de volgende groepen:

- Mensen die in een kwetsbare positie verkeren en een expliciete hulpvraag hebben
- Mensen in hun eigen omgeving, in de eigen thussituatie op maat ondersteunen voor behoud van de zelfstandigheid en zelfredzaamheid
- Mensen die eenzaam zijn, overbelaste mantelzorgers, kwetsbare jongeren, mensen die moeite hebben met hun administratie
- Mensen die niet (meer) in aanmerking komen voor AWBZ ondersteuning
- Mensen met een klein steunnetwerk
- Mensen die vanwege hun leeftijd of ingrijpende levensgebeurtenis of ontwikkelingsfase in een kwetsbare positie verkeren, maar nog geen hulpvraag hebben, bv. 75 plussers, gehandicapten, chronisch zieken, mantelzorgers, weduwen, weduwnaars. Deze mensen benaderen we preventief
- Ook groepen mensen benoemen: buurtbewoners/wijken, specifieke groepen burgers bijv. nieuwe Nederlanders, e.d.
- Onze eigen vrijwilligers, aanstaande vrijwilligers, re- integranten, leerlingen, mensen met meer afstand tot de arbeidsmarkt.

We onderscheiden daarbij de volgende leeftijdscategorieën:

4-23 jaar jeugd
24-65 jaar volwassenen en beroepsbevolking
66-85 jaar ouderen
86- en ouder hoofdzakelijk kwetsbaren

De doelgroep van WPW was in eerste instantie hoofdzakelijk ouderen, chronisch zieken maar de (hulp)vragen komen nu ook binnen door de maatschappelijke veranderingen die ingewikkeld en snel gaan. Door de bezuinigingen (verlies AWBZ indicatie), door de financiële problemen. Kwetsbaarheid is niet (meer) leeftijdgebonden, steeds meer mensen, van alle leeftijden dreigen buiten de boot te vallen.

Specifiek werkt WPW voor de kwetsbare burgers. Wij bieden deze mensen individuele en collectieve diensten, uitgevoerd door vrijwilligers of beroepskrachten, voor specifieke doelgroepen of in de breedte, tijdelijk of structureel. Met name de groep 66-85 en 86 en ouder wordt de komende jaren veel groter. Niet alleen door de extreme stijging van de 65-plussers en het aantal dementerende mensen, maar ook door de bezuinigingen groeit de groep kwetsbaren. WPW speelt in op beleidsontwikkelingen en trends en wil voor potentiële doelgroepen een passend aanbod ontwikkelen. Hierbij zoekt zij sterk de samenwerking op met de ketenpartners en samenwerkingspartners zoals de ISD, Woonzorggroep Samen, de woningbouwverenigingen en stichting Geriant.

Op kleine schaal werkt WPW samen met bijvoorbeeld de wijken en de dorpskernen, actieve werkgroepen en vrijwilligersorganisaties.

Kwetsbare burgers: Burgers die risico lopen om een achterstand in de maatschappij op te lopen of in een sociaal isolement te raken, zoals chronisch zieken, mensen met een verstandelijke beperking hulp- en zorgbehoevende ouderen, verslaafden dak- en thuislozen etc.

Mensen die vaak als kwetsbaar worden beschouwd zijn mensen: met een lichamelijke beperking, met chronisch psychische problemen, met een verstandelijke beperking, met psychosociale en materiële problemen, met opvoed- en opgroei problemen, die betrokken zijn bij huiselijk geweld.

Zo'n 85% van de oudere mensen redden zich uitstekend in de samenleving. Zij zijn zelfredzaam en hebben grip op hun leven, al dan niet met steun vanuit hun sociale netwerk. Zo'n 15% van de mensen heeft ondersteuning nodig, in meer of mindere mate. Een derde van deze kwetsbare burgers heeft weinig grip op het leven; van hen wordt de regie (deels) ondersteund.

Hierbij valt te denken aan ouderen die een deel van hun vaardigheden verliezen, maar ook aan niet-senioren die tijdelijk of permanent onvoldoende competenties en mogelijkheden hebben om hun weg te vinden. Deze groep maakt structureel deel uit van onze samenleving.

Het totale inwoneraantal van Schagen is 46.436 inwoners. Het percentage ouderen (≥ 65 jaar) in Schagen is 16%, dit zijn 7.430 inwoners. Uitgaande van 15% mensen die ondersteuning kunnen gebruiken, gaat het in de gemeente Schagen om 1.115 personen. Tussen 2010 en 2025 wordt verwacht dat het aantal inwoners ≥ 65 jaar met 54% toe zal nemen tot ruim 11.600 inwoners. In Noord-Holland Noord wordt een toename van 57% verwacht (landelijk 47%). (Gezondheidsprofiel GGD)

De oorzaken zat de bovengenoemde groep ondersteuning van WPW nodig heeft, liggen hoofdzakelijk in de tijd van crisis, mensen hebben minder te besteden, zorg wordt duurder, voorzieningen worden wegbezuinigd, WMO indicaties worden strenger toegepast etc.

3.4 Nieuwe accenten in het welzijnswerk

De overheidsontwikkelingen (inclusief Welzijn nieuwe stijl) geven het welzijnswerk een nieuwe richting, waarbij de nieuwe toekomstige sociaal werker: de opbouwwerker en maatschappelijk dienstverlener in één, die in een klein gebied (wijk, dorp) aan de slag gaat en zowel de sociale cohesie bevordert als de eigen kracht van mensen versterkt. Wij noemen deze functie de welzijnsconsulent.

De technologie gaat ook steeds verder. Internet, sociale media en domotica bieden veel potentie voor welzijnsorganisaties, hun samenwerkingspartners en hun klanten, voor activering van mensen, voor sociale contacten, voor begeleiding op afstand. Door gericht gebruik kan misschien meer worden bereikt met minder inspanning en minder geld.

Afgelopen jaren heeft WPW een aantal nieuwe diensten en activiteiten geïntroduceerd. Maar tevens zien wij dat ontwikkelingen snel gaan. We moeten uiterst kritisch naar onszelf blijven kijken, de diensten en activiteiten tegen het licht houden, alert zijn op nieuwe wensen en behoeften van mensen en de kansen die zich aandienen. Voortdurende innovatie dus!

3.5 Speerpunten en basisfuncties 2014-2017

De samenleving in het algemeen en het welzijnswerk in het bijzonder zijn sterk in beweging. In deze beweging kiest WPW voor een duidelijke koers. Deze koers bestaat uit een aantal speerpunten die overeenkomen met onze indeling van onze basisfuncties.

Wonen Plus Welzijn heeft 5 basisfuncties

1. Samenkracht
2. Welzijn Op Maat
3. Activiteiten en ontmoeting
4. Participatie, vrijwilligerswerk en mantelzorg
5. Kennis en detachering

Basisfunctie 1 Samenkracht

In onze maatschappij speelt empowerment, de eigen kracht en zelfredzaamheid een steeds grotere rol. Centraal daarbij staan het versterken van sociale netwerken en het verbinden van personen, groepen en organisaties, zodat niemand wordt buitengesloten. De achtergrondoorzaken hiervan zijn:

- De burger wordt mondiger, heeft makkelijker toegang tot kennis, neemt meer zelf initiatieven en is zelfredzamer en ondernemender.
- Veel mensen hebben de behoefte aan een verbondenheid met de eigen buurt of dorp, dit verhoogt het persoonlijk welzijn. Het samenwerken aan oplossingen voor problemen en/of het samen organiseren van mooie dingen in de wijk of dorp, verhoogt het gevoel van verbondenheid.
- De financiële drempel voor zorg en voorzieningen is in sommige gevallen groter geworden. Hierdoor is bij sommigen de wens ontstaan om zelf, buiten instanties om, met elkaar te gaan organiseren.
- Een van de belangrijkste menselijke verlangens is om iets voor andere mensen te kunnen betekenen. Degenen die proberen hier vorm aan te geven willen dit echter alleen doen wanneer geen onnodige energie en geld verloren gaat aan dure instanties of regelgeving.
- Iedereen ziet en merkt dat bepaalde groepen mensen tussen de wal en het schip terecht zijn gekomen en zich in een extra kwetsbare positie verkeren. Er zijn veel burgers die zich willen inzetten voor deze groep kwetsbare mensen.

WPW zal maximaal in gaan spelen op deze ontwikkelingen. Hierbij zal een verschuiving plaatsvinden van de dienstverlening, het accent zal komen te liggen op het versterken van de wijken, dorpen en buurten in de gemeente Schagen. Hierbij zoveel mogelijk gebruik maken van de kwaliteiten en mogelijkheden van de inwoners van de dorpen en wijken.

Dit proces gaat niet in één keer en ook niet vanzelf. Vaak willen mensen best bijdragen, maar weten ze niet op welke manier. We gaan de eigen kracht van het collectief meer aanboren en benutten. In wijken en dorpen ondersteunen en faciliteren we burgers om iets voor anderen en de wijk te betekenen. Ons streven is de sociale cohesie en leefbaarheid in een wijk te stimuleren. Doel is een vangnet in de wijk te creëren waar elke burger op terug kan vallen. Een methodiek die bij de uitwerking zal worden gebruikt is de 'methode van netwerk- versterking'. Het opzetten van sociale wijkteams sluit daarbij naadloos op aan. De opbouwwerker nieuwe stijl, de Wmo-consulent, de maatschappelijk werker, de wijkverpleegkundige werken in team samen, zij zijn als team verbonden met de eerstelijnszorg, verbonden met bewoners uit de buurt en wijk, verbonden met alle zorg-en welzijnsaanbod en verbonden met het vrijwilligerswerk in dorp en buurt.

Ons uitgangspunt is dat iedereen wat te brengen heeft, ook mensen in een kwetsbare positie. Door te brengen, leveren mensen een bijdrage aan de samenleving en krijgen zij het gevoel mee te tellen. Juist dat vergroot het welbevinden van mensen.

De basisfunctie Samenkracht, is *leidend* en wordt een kerntaak voor de hele dienstverlening van WPW, voor en met elkaar. Deze functie staat aan de basis van alle andere functies waarvoor WPW staat. Pas als een gemeenschap of individuele burgers met ondersteuning niet in staat is/zijn om voor elkaar te zorgen, zal de eigen dienstverlening van WPW in beeld gaan komen. Dit is een grote verandering en breuk met het verleden.

De contouren van de uitvoering:

- Wij screenen onze huidige diensten en activiteiten op de mate waarin zij de kracht van de burgers versterken: welke diensten versterken de kracht wel/niet, welke individuele ondersteuning kan wel/niet worden gebundeld in collectieve ondersteuning, wat kan wel/niet worden overgenomen door vrijwilligers? In het geval dat activiteiten door vrijwilligers worden gedaan of worden overgenomen, blijft er altijd de mogelijkheid van ondersteuning door professionals van WPW.
- Wij gaan onderzoeken welke korte werkvormen gericht op de eigen kracht voor WPW werkzaam zijn.
- Wij willen burgerinitiatieven ondersteunen, stimuleren en initiëren.
- Wij willen actief bijdragen aan het opzetten van sociale wijkteams.
- De inzet bij kwetsbare burgers van vrijwilligers (vrijwillige ouderenadviseurs-/vraagbakens/netwerkversterkers) is gericht op netwerkversterking, mantelzorg-ondersteuning en op het gebied van levensvragen.
- Wij zijn voorstander van, en willen het gebruik van bv. de Eigen Kracht Conferenties stimuleren (coalitieakkoord CDA, VVD PvdA). Mensen worden in de sociale omgeving van iemand met een probleem betrokken bij het oplossen van het probleem voordat eventueel professionele hulpverlening ingeschakeld worden.
- Het WPW Servicepunt in de buurt is het fysieke punt waar inwoners en vrijwilligers terecht kunnen, het is de plek in de buurt waar de matching kan plaats vinden tussen inwoners, vrijwilligers en de beroepskracht. Wij willen onderzoeken of een Servicepunt in de voormalige gemeente Zijpe wenselijk is (bv. kerkje Petten?).
- WPW wil onderzoeken of (mobiele) spreekuren op het platteland in de verschillende dorpskernen haalbaar zijn.
- Inzet van geschoolde vrijwilligers door informatief huisbezoek, (1 of meerdere bezoeken) om mensen preventief te informeren en te voorkomen dat kwetsbare burgers in een isolement raken. Deelnemers die dat wensen activeren en ondersteunen tot maatschappelijke participatie (bij het dagelijks leven en activiteiten). Het huisbezoek heeft tevens een signalerende functie, waar de situatie er naar vraagt de beroepskracht invliegt.
- Uitbreiden van het sociaal netwerk door mensen met elkaar in contact te brengen zodat mensen activiteiten met elkaar kunnen ondernemen. Mensen toerusten met vaardigheden en kennis zodat ze zelf activiteiten kunnen opzetten en uitvoeren. De netwerkmethodologie uitrollen.
In 2011 zijn we bijvoorbeeld gestart met Doet & Ontmoet, een nieuw initiatief qua dagbesteding en ontmoeten voor kwetsbare burgers. Dit wordt voor het grootste deel gerund door vitale burgers. Deze wekelijkse inloopmiddag loopt boven verwachting met circa 25 bezoekers per keer. Deze vorm van dagbesteding willen we graag uitbreiden naar andere wijken en dorpen.
- Het leefbaar en levendig maken/houden van de buurten, wijken en dorpen. Een plan van aanpak ontwikkelen met betrekking tot het stimuleren van buurtinitiatieven en sociale cohesie in wijk. Dit in samenwerking met wijk/dorpsbewoners en relevante ketenpartners.

Basisfunctie 2 Welzijn Op Maat

Welzijn op Maat is een nieuw concept van vraag gestuurde individuele dienstverlening dat in onze ogen volledig tegemoet komt aan de gedachten en uitgangspunten vanuit de Kanteling en Welzijn Nieuwe Stijl. Welzijn op Maat is een persoonlijke benadering en maatwerk, gericht op de klant. Uitgangspunt vormt steeds de eigen kracht en de mogelijkheden die mensen zelf hebben, ook al zijn deze door bepaalde ziektes of aandoeningen beperkt. Het versterken van de eigen kracht leidt tot een verhoging van de kwaliteit van leven en levert minder belasting bij mantelzorgers en zorgverleners. Welzijn op Maat werkt met de 5 levensgebieden: Persoonlijke gezondheid, sociale contacten, woon- en leefsituatie, arbeid en activiteiten, betekenis en levensvragen.

Welzijn op maat, iets voor een ander doen en ook zelf iets kunnen vragen. Voor en door elkaar. Binnen de volgende onderdelen zijn er mogelijkheden van individuele dienstverlening

- ✓ *Ondersteuning bij het behoud van zelfstandigheid*; zo lang mogelijk de eigen dagelijkse dingen te kunnen blijven doen, op de eigen manier. Samen eten koken, boodschappen doen of kleine werkjes in huis.
- ✓ *Persoonlijke ondersteuning thuis, voor structuur van de dag en de week*; een dag of weekinvulling afstemmen. Samen het overzicht houden, wie komt er wanneer, hoe ziet de dag of week eruit?
- ✓ *Ondersteuning bij het ondernemen van activiteiten*; blijven deelnemen aan activiteiten die het beste aansluiten bij de eigen wensen en mogelijkheden. Kunnen blijven biljarten of samen naar de soos in het buurthuis gaan.
- ✓ *Ondersteuning om te kunnen bewegen*; een belangrijke vorm van ontspanning en van goede invloed op conditie en mobiliteit. Mee blijven doen met uw favoriete sport of samen even wandelen.
- ✓ *Aansluiting behouden met de samenleving*; mee kunnen blijven doen, in het alledaagse, in de eigen omgeving. Samen naar de markt of een film gaan of een kopje koffie drinken in de stad.
- ✓ *Het netwerk behouden en eventueel vergroten*; in contact blijven met mensen in de buurt die kunnen helpen als dat nodig is. Elke dag even contact, om te horen of het goed gaat of eens per week een bezoekje.
- ✓ *Ondersteuning van de partner of mantelzorger*; zorgdragen voor degene die dagelijkse zorg voor een ander heeft. Even de zorg overnemen of uit handen kunnen geven.
- ✓ *Praktische ondersteuning thuis*; het bijhouden van de tuin, een klusje in huis doen of administratieve zaken helpen ordenen. Een thuisabonnement kan uitkomst bieden maar ook een maaltijdvoorziening of een alarm kan een praktische oplossing zijn.
- ✓ *Omgaan met levensvragen*; aandacht geven aan het kunnen omgaan met de dingen die veranderen in het leven. Er eens samen over kunnen praten of iemand een luisterend oor bieden.
- ✓ *Ontmoeten van lot-deelgenoten*; het kan herkenning geven om anderen te ontmoeten die in één dezelfde fase van het leven zitten, of hetzelfde meemaken. Met anderen in contact komen en ervaringen kunnen delen.

De contouren van de uitvoering:

- Met deze nieuwe methode wordt sinds najaar 2012 gewerkt met de cliënten vanuit de AWBZ dienstverlening. Hiermee hebben we reeds goede resultaten geboekt. In het voorjaar 2013 gaat deze methode breed binnen WPW worden ingezet. Mensen kunnen (weer) zelfstandig functioneren door eenmalige, kortdurende of structurele interventie, vaak vooraf door vrijwillige inzet. Professionele hulpverlening is pas later, niet of minder uitgebreid nodig.
- Welzijn op maat wordt binnen de hele organisatie leidend, het wordt de basis van werken, met de burger in gesprek, direct erop af, eigen kracht en dichtbij huis. Daar waar nodig bieden we ondersteuning. Samen met anderen.
- We zetten sterker in op de opsporing van mensen in een kwetsbare positie.
- We bezinnen ons op welke rol wij kunnen hebben ten aanzien van voorliggende voorziening, doordat de individuele schuldhulpverlening voor cliënten als zodanig niet meer bestaat, komen op dat gebied de vragen voor administratieve ondersteuning

naar WPW. Dit zijn complexe en langdurige vraagstukken die andere eisen stellen aan het vrijwilligerswerk.

Basisfunctie 3. Activiteiten en ontmoeting

WPW Schagen heeft een breed scala aan cursussen en activiteiten op sportief-, educatief- en informatiegebied voor verschillende doelgroepen. Deelnemers kunnen binnen komen via welzijn op maat, op eigen initiatief of doorverwijzing. Veel van deze activiteiten worden in samenwerking met andere organisaties opgezet. Doelstelling van de activiteiten is preventie, voorkomen van eenzaamheidsproblematiek en het vitaal blijven ondanks lichtere en zwaardere beperkingen. Ontmoetingsactiviteiten spelen zich met name af op dorp- en wijkniveau waarbij integratie en participatie van mensen aan de orde is.

Het is bekend dat lichamelijke activiteit, zoals lopen, goed is voor de mens, voor de lichamelijke conditie en het gevoel van welbevinden. Veel minder bekend is dat lichamelijke activiteit een positief effect kan hebben op een heel ander aspect van ons functioneren, namelijk op onze cognitie, ofwel onze intellectuele vermogens. Bij gezonde ouderen is aangetoond dat lichamelijke activiteit een gunstig effect heeft op dat aspect van onze cognitie dat een essentiële rol speelt bij het zelfstandig functioneren, namelijk de executieve functies (Cahn et al., 2000, Churchill et al., 2000). Tevens is aangetoond dat veel bewegen de stemming, voornamelijk depressie, verbetert (Fox, 1999). Ondanks dat de wetenschappelijke basis voor een effect van bewegen nog bescheiden is, mag verondersteld worden dat bewegen ook bij ouderen met een dementie een gunstig effect heeft op cognitie en stemming (bijvoorbeeld depressie).

De contouren van de uitvoering:

- Laagdrempelige welzijnsactiviteiten voor kwetsbare burgers waarbij ontmoeting en sociale contacten een belangrijke rol spelen. De activiteiten worden door en voor wijk/dorpsbewoners georganiseerd. De ondersteuning van de welzijnsconsulent is gericht op het versterken van de steunstructuur van de wijk, het dorp, waardoor de zelfredzaamheid van bewoners en de sociale cohesie toeneemt. Samen met andere wijk- en dorpspartijen en zorgaanbieders realiseren dat voorzieningen voor vitale ouderen, ouderen met afnemende zelfredzaamheid, kwetsbare burgers op elkaar aansluiten.
- Door activiteiten op elkaar af te stemmen en nog meer met elkaar te verbinden, denken wij veel voor de kwetsbare burgers te kunnen betekenen.
- We pakken signalen van eenzaamheid op en doen daar iets aan samen met de wijk/dorp en relevante ketenpartners.
- We handhaven de 'samen eten projecten', en bedenken varianten op deze succesvolle formule.
- Nieuwe trend is het Repaircafé. Het gaat hier om het opknappen en repareren van o.a. gebruiksartikelen in een zogenaamd Repaircafé. Misschien biedt dit een extra ontmoetingsplek in een wijk en/of dorp. We willen onderzoeken of dit ook in samenhang met bv. het internetcafé te combineren is. Verbindingen leggen tussen bestaande voorzieningen en activiteiten is ons credo.
- Een laagdrempelig aanbod van cursussen en trainingen aanbieden die zich richten op het ontwikkelen op het gebied van algemene kennis, en op specialiseren en verdiepen van de eerder verworven competenties, specifieke toeleiding naar maatschappelijke participatie en integratie. Dit in samenwerking met andere (educatieve) organisaties.

Basisfunctie 4. Participatie, vrijwilligerswerk en mantelzorg

Het Vrijwilligerspunt de Schakel is integraal onderdeel van WPW. De komende periode zal in het teken staan van het leggen van slimme verbindingen en integraliteit.

Met het Vrijwilligerspunt in huis hebben we en kunnen we een sterke schakel cq. verbinding maken met de vrijwilligersorganisaties en hebben we een maximale capaciteit voorhanden om binnen en buiten WPW het prestatieveld 4 van de WMO, het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers waar te maken. Een integraal en belangrijk onderdeel in deze is de uitbouw van het servicepunt in Markt18, als laagdrempelige voorziening voor de burgers van Schagen.

Wij willen in de gemeente Schagen het kennis- en ondersteuningscentrum bij uitstek voor vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties zijn. Bij ons kunnen (aanstaande) vrijwilligers en organisaties terecht voor informatie, advies en ondersteuning. Mensen die vrijwilligerswerk willen gaan doen, kunnen via ons passend vrijwilligerswerk vinden. Voor dit deel van ons werk richten we ons op de gehele samenleving van Schagen. Deze heeft nl. steeds meer vrijwillige inzet nodig. Wij kunnen vraag en aanbod goed matchen en hebben daar de deskundigheid voor in huis. Wij willen vrijwilligersorganisaties ondersteunen in het vrijwilligerswerk.

Door onze diversiteit aan diensten hebben we al vele mantelzorgers in beeld, we bieden praktische- en emotionele ondersteuning en respijtzorg: middels dagbesteding op locatie en thuis, CVA-groepen en respijtzorgweekenden. We zien hierdoor meer taken op mantelzorggebied bij ons horen.

De contouren van de uitvoering:

- We ontwikkelen nieuwe vormen van vrijwilligerswerk waarbij we inspelen op de gewijzigde behoeften van vrijwilligers.
- Zicht krijgen op groepen in de samenleving die een grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt en baat hebben bij vrijwilligerswerk als tussenstap.
- We werven vrijwilligers onder nieuwe doelgroepen, zoals uitkeringsgerechtigden, mensen in kwetsbare positie en nieuwkomers en jongvolwassenen. Hierin werken we nauw samen met de ISD.
- We gaan de klantvriendelijkheid en de toegankelijkheid van de vacaturebank optimaliseren door ook actief hier mee in de gemeente Hollands Kroon te zijn.
- We willen naast adviseren, vrijwilligersorganisaties ondersteunen middels een cursusaanbod, waarbij werven van vrijwilligers en het schrijven van een vrijwilligersbeleid belangrijke issues zijn.
- Vanuit het platform mantelzorgondersteuning (waarvan WPW de oprichter was) ligt het accent al op integrale samenwerking met de partners in de mantelzorgondersteuning. We gaan onderzoeken of we nog intensiever samen kunnen werken.
- We gaan onderzoeken hoe wij (nog) meer de mantelzorger kan ontlasten, zij waar reeds contact mee is, in samenwerking met de partners in mantelzorgondersteuning.
- Een herkenbaar informatiepunt, passend bij de dynamiek van Welzijn Nieuwe Stijl, waar mensen terecht kunnen met hun vragen over participatie en integratie.
- Deelnemers stappen laten zetten op de participatieladder. Dit gebeurt door ondersteuning in het ontwikkelen/ stimuleren van persoonlijke verantwoordelijkheid, verwerven van kennis en vaardigheden die een zelfstandig bestaan en uitstroom op (on) betaald werk vergroten. Er wordt gebruik gemaakt van coaches en vrijwilligers en indien nodig ondersteuning vanuit de professionals.
- Mensen met een psychische of verstandelijke beperking deel laten nemen/stimuleren tot het doen van vrijwilligerswerk. Samen met de ketenpartners deze richting vorm geven.
- WPW wil onderzoeken of een leerwerkbedrijf met samenwerkingspartijen voor mensen zonder betaald werk, re- integranten maar ook stagiaires draagvlak heeft.

- Onderzoeken of het opzetten van een informeel ervaringscertificaat (vrijwilligerscertificaat, volgens de EVC richtlijnen) wenselijk is om bv. mensen meer in beweging te krijgen. Door vrijwilligers meer inzicht te geven in hun eigen competenties en mogelijkheden.
- Als het gaat om participatie dan wil WPW integraal werken (jong en oud-deelproject WWZ, geen onderscheid in achtergrond). Integratie is meedoen en daadwerkelijk participeren, het gaat om vrijwilligerswerk tot en met betaalde arbeid.

Basisfunctie 5. Kennis en detachering

Onze organisatie heeft veel expertise en kennis op de verschillende gebieden welzijn, wonen, zorg. De ervaring in de afgelopen jaren is dat verschillende partijen hier gebruik van maken. Deze expertise kan als volgt worden ingezet:

1. WPW heeft plannen ontwikkeld en wil graag in samenwerking met de gemeente Schagen komen tot meerdere servicepunten verdeeld over de gemeente waar de vragen op welzijns-terrein, zorg en hulp beantwoord kunnen worden.

Deze servicepunten worden bemand door enthousiaste vrijwilligers, eenvoudige vragen van burgers worden zo opgelost. Bv. hulp bij het invullen van formulieren, het afhandelen van brieven van de overheid, hulp bij administratie en op het gebied van uitkeringen, begeleiding naar instanties. Als back-up is de beroepskracht inzetbaar en deze werkt nauw samen met het WMO-loket, qua kennis en back-up vind er een intensieve samenwerking plaats.

Van belang is het onderscheid tussen eenvoudige, middelmatige en complexe aanvragen.

WPW zou willen pleiten voor één probleemeigenaar totdat de zaak is opgelost. Tijdelijke inzet van specialistische zorg kan nodig zijn, maar de WPWconsulent houdt regie, verzorgt eventuele vervolghulpverlening, de afronding, of de vingers aan de pols met betrekking tot de contacten. Belangrijk is daartoe het verstevigen van de reeds bestaande en nieuwe samenwerkingsverbanden met eerste- en tweedelijns organisaties.

Wij willen pleiten voor 1 automatiseringssysteem waarin alle informatie samenkomt en wordt uitgezet. Vanuit dit ene systeem wordt het werk verdeeld en wordt informatie gekoppeld en uitgewisseld. Dit voorkomt verdubbeling en maakt meerdere registraties overbodig. Maar sluit bovenal aan bij ontkokering en 1 contactpersoon voor een cliënt.

2. Uitvoeren van diverse (deel)projecten met samenwerkingspartners.

Vanuit het uitvoeringsprogramma zijn er een aantal projecten waar WPW is gevraagd aan deel te nemen. Zoals met de Woningbouwcorporatie het opplussen van bestaande woning (deelproject 1 WWZ) en het consultatiebureau voor kwetsbaren (deelproject 6 WWZ), en mobiele mantelzorgwoning (deelproject 7) en Jong en Oud (deelproject 8). WPW heeft de afgelopen tijd maar ook voor de komende tijd een adviesfunctie (gevraagd en ongevraagd) voor zich zelf weggelegd. Zij ziet en signaleert leemtes in de vraag, en adviseert de gemeente hierover.

3. Kennisdelen met partners zoals ouderenbonden, woonadviesgroep, dorpsraden, signaleringsgroep Zijpe, seniorenraad Zijpe. WPW wil reeds haar begeleidende en ondersteunende rol naar deze groep voortzetten. Soms is dit structureel, in andere gevallen een kort traject.

Onze welzijnsconsulenten zijn tot december 2012 werkzaam geweest op het WMO-loket, zij zijn deskundig op het gebied van de WMO-materie en de signalering daarvan, uitstekend geïnformeerd over de wonen, welzijn en zorgvraagstukken. Detachering van onze welzijnsconsulenten aan een derde partij behoort tot de mogelijkheden.

De contouren van de uitvoering ad.1

- Van belang is het onderscheid tussen eenvoudige, middelmatige en complexe aanvragen.

- Advies en informatie. Korte concrete dienstverlening wordt direct afgehandeld door de vrijwilligers (met als achterwacht de beroepskracht)
- Screening & vraagverheldering
- Internethulpverlening en dienstverlening
- Complexe en meervoudige hulpvragen worden toe geleid naar het WMO-loket
- In het kader van signalering, opsporing en bewustwording wordt de samenwerking met intermediairs (huisartsen, CJG etc) verder uitgebouwd.

De contouren van de uitvoering van ad.2 en ad. 3 spreken voor zich.

Hoofdstuk 4. De bedrijfsvoering van Wonen Plus Welzijn

4.1 Flexibel en doelbewust

Wonen Plus Welzijn wordt gefinancierd vanuit verschillende bronnen, afhankelijk van de diensten die worden geleverd. Deze bronnen zijn:

- Gemeentelijke opdrachten en prestatiecontracten
- Zorgkantoor voor AWBZ dienstverlening
- Woningbouwcorporaties
- Inkomsten activiteiten (dekkend met uitgaven)
- Inkomsten praktische dienstverlening
- Fondsen (bv. Oranjefonds, VSBfonds, Rabobankfonds)

WPW bekijkt de financiële druk die nu en de komende jaren voorzien wordt in een middellange termijn perspectief. De taken en functies van het welzijnswerk zijn sterk aan verandering onderhevig. Oude rollen verdwijnen en er worden nieuwe ontwikkeld. Dit biedt de welzijnsfunctie nieuwe perspectieven en kansen. Met het oog daarop wordt de organisatie geleidelijk geherstructureerd. Het belangrijkste kapitaal van de organisatie blijft het personeel en de vrijwilligers. Deskundigheidsbevordering en training naar de nieuwe welzijnswerker maar ook voor de vrijwilliger is essentieel.

Gestuurd wordt op efficiency en doelmatigheid. Vacatures worden terughoudend ingevuld. Daarvoor zijn meerjarenafspraken met opdrachtgevers gewenst. Wenselijk is dat er afspraken worden gemaakt voor de komende jaren waarin de beleidsontwikkelingen herkenbaar in de meerjarenbegroting vertaald worden.

Inspelen op verandering en vernieuwing vraagt flexibiliteit van de organisatie. Dat betekent een vaste kern waarmee de continuïteit van de werkzaamheden en het behoud van de expertise is geborgd. Daarnaast wordt gewerkt met flexibele werkvormen. Tijdelijk personeel, inzet van externe expertise, samenwerking met partnerorganisaties en ketenaanpak. Social Return on Investment (coalitieakkoord) is een uitgangspunt in ons werken.

WPW wil graag toegankelijk en bereikbaar zijn voor haar cliënten, daarom wil ze haar bestaande servicepunten (Jozefpark in Tuitjenhorn, de Bron in stad Schagen, Markt18 in stad Schagen) handhaven.

WPW zal de komende jaren samen met professionals en studenten van buiten de organisatie een methodiek opzetten om de maatschappelijke resultaten van het welzijnswerk te meten.

Wonen Plus Welzijn wordt met gemeenschapsgeld betaald. Wij zetten onze middelen dan ook in om de klant te helpen, niet om de organisatie financieel rijker te maken. Kosten wegen we af tegen de opbrengst voor onze klanten. Dus als we met minder net zo veel kunnen doen – of zelfs meer – dan zullen we dat doen. We leggen verantwoording af over ons werk aan iedereen voor wie ons werk van belang is en zijn open over onze resultaten en kosten. Wij willen samen met onze opdrachtgever kijken hoe we de verantwoording van de gelden op een zo efficiënt en effectieve mogelijke manier van verslaglegging kunnen doen.

In de totale gemeente Schagen maken 3000 inwoners gebruik van de dienstverlening

Thuisabonnement:	950 mensen
Aantal praktische diensten via Thuisabonnement:	2.200 (vnl. klussen in huis en tuin, hulp bij administratie)
Maaltijdvoorziening:	18.500 warme maaltijden worden er verstrekt
Voorlichting:	20 bijeenkomsten, gemiddeld 30 bezoekers per keer
Informatief huisbezoek:	450 adressen aanschrijven, 175 bezoeken
Welzijnsadvies:	550 contacten (telefonisch/ bezoeken door vrijwilliger)

Vervoer via 60+bus:	450 contacten (telefonisch/ bezoeken door welzijnsconsulent)
Sport en beweging:	9.000 ritten
Doet en Ontmoet:	330 wekelijkse deelnemers
Educatie via de Noordkop:	110 deelnemers per jaar
Voorlichting:	130 deelnemers per jaar
Graag Gedaan's	600 bezoekers per jaar
praktische diensten:	38.602 (Graag Gedaan stad Schagen vnl. vervoer en Graag Gedaan oud-Harenkarspel vnl. warme maaltijden rondbrengen)
Bron: werkplan WPW 2013	

4.2 Maatschappelijk rendement

Wat is het maatschappelijk rendement van WPW, welke bijdragen leveren de vrijwilligers vanuit WPW aan de activiteiten en de samenleving van de gemeente Schagen.

In deze paragraaf willen wij hierover een uiteenzetting geven.

Maatschappelijk rendement is de winst of toegevoegd waarde van een project voor de hele maatschappij. Het geeft antwoord op de vraag hoe de (extra) kosten zich verhouden tot de baten. Waarbij de baten datgene zijn waarvoor WPW, als organisatie in het sociale domein, allemaal doet. Bijvoorbeeld de verbetering van het veiligheidsgevoel, de gezondheid van de inwoners, het meedoen aan de samenleving. Maatschappelijk rendement is de verhouding tussen de benodigde investering in geld, mensen en/of middelen (input) enerzijds en het maatschappelijk effect dat wordt bereikt (outcome) anderzijds. Dit loopt vaak via de tastbare telbare resultaten van de activiteiten (output) bijvoorbeeld: 200 bezoeken afgelegd, 330 deelnemers aan beweegactiviteiten. Voor WPW zijn dit de prestatieafspraken die zij jaarlijks maakt met de gemeente Schagen.

Het berekenen van het maatschappelijk rendement kent verschillende doelen, WPW wil het gaan gebruiken als bewustwordingsinstrument, verantwoordingsinstrument en managementtool.

WPW heeft op het gebied van vrijwilligerswerk, door de inzet van vrijwilligers uitgerekend dat zij een geldwaarde vertegenwoordigen van circa € 5.175.000. Dat is het bedrag dat wordt uitgespaard door de inzet van de vrijwilligers, op basis van 5 uur vrijwilligerswerk door 500 vrijwilligers, dat is 115000 uren (x 45 uurprijs) totaal. Interessant is daarbij wat het voor maatschappelijk rendement oplevert.

Wij willen in 2014 nagaan of wij het maatschappelijk rendement ten aanzien van onze verschillende doelgroepen inzichtelijk kunnen maken.

4.3 Financiële paragraaf en contract met de gemeente Schagen

In het jaar 2008 is voor de periode 2009-2013 is een 5-jarig contract afgesloten tussen Wonen Plus Welzijn met de toenmalige gemeente Schagen. Het contract was gebaseerd op duidelijke prestatieafspraken en als inhoudelijk document werd een jaarlijks werkplan gebruikt. Tussen Wonen Plus Welzijn en de gemeente Zijpe was er geen sprake van een 5-jarig contract, wel van een jarenlange samenwerking op basis van prestaties en een werkplan. Dit zelfde was het geval tussen Stichting Welzijn Ouderen Harenkarspel (SWOH) en de gemeente Harenkarspel.

Er is nu sprake van een werkeenheid Wonen Plus Welzijn Schagen die is opgebouwd uit verschillende voorlopende organisaties. Er is nu ook sprake van een nieuwe gemeente Schagen.

Het uitdrukkelijke streven is te komen tot een nieuw 4-jarig contract voor de periode 2014-2017 te ondertekenen in juni 2013 opdat deze kan worden opgenomen in de meerjarige begroting.

Jaarlijks prestatiebedrag

In 2012 werd door de toenmalige gemeenten Harenkarspel, Schagen en Zijpe prestatiebedragen en projectgelden betaald aan Wonen Plus Welzijn, Stichting Welzijn Ouderen Harenkarspel, Graag Gedaan, de Noordkop, Vrijwilligerscentrale Zijpe voor een totaalbedrag van € 541.386,76.

In 2013 zijn de prestaties van al deze genoemde organisaties samengevoegd en is er een nieuw prestatiecontract opgesteld ten bedrage van € 493.011,07. In vergelijking met 2012 een vermindering van € 48.375,89. Als jaarlijks streefbedrag wordt voor de periode 2014-2017 een bedrag voorgesteld van € 493.000,=.

Raamwerk van prestaties

Als onderlegger voor dit contract hoort een raamwerk van diensten en prestatieafspraken voor de periode van 4 jaar waarbij er voldoende flexibiliteit is ingebouwd om jaarlijks in overleg nieuwe accenten aan te brengen en als de ontwikkelingen daar om vragen diensten en prestaties te verschuiven.

In de bijlage is het raamwerk voor de prestaties 2014-2017 opgenomen. Jaarlijks worden de werkelijke prestaties afgezet ten opzichte van de begrote prestaties.

4.4 Tot slot

WPW wil in 2014 inzetten op een verdere professionalisering van het werk en haar ambitieniveau omhoog brengen. Dit houdt in dat de aandacht wordt gericht op actuele thema's als burgerschap, participatie, zelfredzaamheid. Tegelijkertijd zullen minder relevante activiteiten worden af gestoten.

Het gaat in 2014 over het actief verleggen van accenten door het inzetten van vrijwilligers en organiseren en beter afstemmen van het dienstenaanbod.

Vrijwilligers zijn hierbij onmisbaar. Zonder vrijwilligers geen dienstverlening. Maar de vrijwilligers van nu, en zeker ook die van de toekomst hebben verwachtingen, eisen maar ook hun grenzen. Vrijwilligers geven aan dat het vrijwilligerswerk moet aansluiten bij hun eigen wensen, ontplooiing en mogelijkheden. Dit varieert van tijdelijke tot structurele inzet, tot de participant die conform de participatiewet meerdere uren per week vrijwilligerswerk moet doen.

De vrijwilligers van WPW hebben duidelijk uitgesproken dat de eindverantwoording altijd bij de beroepskracht ligt (*bijeenkomst ronde tafelgesprekken over grenzen in het vrijwilligerswerk bij WPW, dd maart 2013*) Ook vinden zij de begeleiding en aansturing die zij krijgen vanuit de beroepskracht belangrijk. Iedere vrijwilliger moet een aanspreekpunt hebben. Waarbij van groot belang is dat ze de zekerheid hebben dat zij ten aller tijden terug kunnen vallen op deze beroepskracht. Juist de relatie van vrijwilliger en beroepskracht zorgt voor verbinding en bevordert ook weer de samenkracht. De huidige vrijwilligers van WPW geven aan dat zij zonder de regierol, coördinatie en begeleiding vanuit WPW het vrijwilligerswerk niet meer zouden willen en kunnen uitvoeren.

Deze uitkomsten komen overeen met de landelijke bevindingen in de WMO trendrapportage (2012, pagina 27).

WPW dient in zijn visie en strategie rekening te houden met de bovenstaande wensen, eisen en verwachtingen van de vrijwilligers. Het vrijwilligerswerk binnen WPW moet dan ook een balans vinden tussen wat er gevraagd wordt en wat (potentiële) vrijwilligers kunnen en willen aanbieden. Er moet een veilige omgeving gecreëerd worden waarin vrijwilligers gehoord en gekoesterd worden om zo hun taken verantwoord en veilig te kunnen uitvoeren. Hierdoor zullen medewerkers van WPW steeds meer de regierol krijgen. Zij zullen meer dan ooit de vrijwilligers moeten begeleiden en ondersteunen bij de uitvoering.

Hoe het samenspel van cliënt, mantelzorger, vrijwilliger en beroepskracht zo optimaal georganiseerd kan worden, is een vraagstuk wat op korte termijn verdere dient te worden ingevuld. Waarbij de financiering een niet te vergeten grondlegger is.

Wij steken in op een hoog ambitieniveau, lef en daadkracht. Maar wij weten ook dat een dergelijke omwenteling, hoe nodig wellicht om te komen tot een meer duurzame zorg, niet van vandaag op morgen gerealiseerd kan zijn. Wij staan dicht bij de samenleving, werken met kwetsbare burgers. Herkenbaarheid, dichtbij in de buurt, met een lage drempel dat is hetgene wat onze klanten nodig hebben. Dat is ook essentieel om op tijd te zien dat er hulp nodig is, bijvoorbeeld bij verwaarlozing, armoede, oplopende schuldenproblematiek en eenzaamheid. Het is tevens belangrijk dichtbij, in de eigen omgeving, mensen aan te spreken op hun verantwoordelijkheid voor die omgeving. Participatie is belangrijk, uitval uit het arbeidsproces, of uit de sociale context kost ons als samenleving veel geld. Gezien worden en op tijd de juiste dingen doen, is nodig om de zorgkosten betaalbaar te houden, maar vooral ook om onze maatschappij sociaal en leefbaar te houden!